

Vzgojno varstveni zavod Ciciban v Gogalovi ulici.

Foto: Arhiv Z. O.

SAMOPRISPEVEK III

Skupnost že dela

Za predsednika skupščine so izvolili Friderika Hrasta, za sekretarja pa Mitjo Kuharja

V veliki sejni dvorani Magistrata je bila 14. maja prva seja skupščine skupnosti samoprispevka III. Sejo je vodila predsednica mestne konference SZDL Nuša Kerševan. Delegati so se seznanili z osnovnimi opredelitvami in načeli pri oblikovanju samoprispevka III in pripravah na sklic skupščine.

Da so bile priprave temeljite je bilo zaznati tudi iz poročila predsednika operativnega štaba Franca Hribarja. Štab je tudi po referendumu, pa vse do sklica skupščine, nepretrgoma opravljal naloženo mu delo. Usmerjeno je bilo na razna področja dejavnosti v prvi vrsti na samoupravno organiziranost skupnosti samoprispevka III. Pri tem je uporabil pozitivne izkušnje organiziranosti samoprispevka II in dosledno upošteval delegatska razmerja. Skupnost samoprispevka III sestavljajo delegati iz krajev-

nih skupnosti, interesnih skupnosti ter občin.

Tudi kar zadeva strokovne priprave za izvedbo programa je operativni štab opravil obsežno delo. Med drugim je pripravil predlog financiranja interesnih skupnosti, v katerem so v celoti upoštevana resolucijska izhodišča in programi interesnih skupnosti ter v skladu s tehničnimi možnostmi in predvideno dinamiko dotoka sredstev izdelal terminski plan graditve objektov. V sodelovanju z Zavodom za graditev Ljubljane je že pripravljena raznovrstna dokumentacija, pridobljena so že zemljišča za marsikateri objekt in tudi lokacijske odločbe.

Delegati so soglasno izrekli priznanje operativnemu štabu za njegovo obsežno in temeljito opravljeno delo.

Ko so na seji posredovali stališča svojih konferenc delegacij so delegati opozorili

predvsem na tiste zadeve, na katere je bilo v pripravah na referendum med krajsi največ pripomb. Izpostavljeno je bilo racionalno ravnanje pri graditvi objektov, dosledno upoštevanje dogovorov oziroma s pogodbo določenih rokov za zgraditev posamezne faze ali objekta. Ob primerih neupoštevanja rokov, so poudarili delegati, je treba dosledno izvajati tudi sankcije. Še posebej je bilo poudarjeno redno in sprotno obveščanje krajanov o poteku graditve objektov in uporabi sredstev ter o delu skupščine in njenih organov.

Na seji so izvolili za predsednika skupščine Friderika Hrasta, za predsednika izvršnega odbora, ki šteje 11 članov, pa Valentina Dežmana. To funkcijo bo tovariš Dežman opravljal zaradi preobremenjenosti z drugimi družbenimi dolžnostmi – le do naslednje seje skupščine, na kateri bo izvoljen novi predsednik. Za sekretarja skupščine je bil imenovan Mitja Kuhar. Izvoljenih je bilo tudi 15 predsednikov, strokovnih komisij.

E. K.

DELEGATI SPRAŠUJEJO

Samskega doma ne bo

Delegati krajevne skupnosti Rezke Dragar – Črnuče so na 44. seji zbora krajevnih skupnosti zastavili delegatsko vprašanje o zazidalnem načrtu za BS – 109/1 v njihovi krajevni skupnosti, kjer je po njihovem mnenju predvidena gradnja še sedmih stanovanjskih stolpičev. Zanimalo jih je, če je res sprejemljiva namembnost gradnje in če bo Slovenija ceste – Tehnika gradila samski dom v nekoliko drugačni izvedbi – samo garsonjere.

Vprašali so tudi, če se lahko namembnost gradnje (družinska stanovanja) spremeni brez vednosti krajevne skupnosti.

● Na občinskem komiteju za urbanizem, gradbene zadeve, komunalno in stanovanjsko gospodarstvo so odgovorili, da je po urbanistični dokumentaciji za območje zazidalnega otoka BS – 109 Črnuče, ki jo je izdelal ZDRL tozdr Urbanizem, junija 1979, v južnem delu na novo predvidenih 6 štirinadstropnih stanovanjskih stolpičev s približno 145 stanovanji. Sedmi stanovanjski stolpič, ki je omenjen v delegatskem vprašanju, je ostal nedograjen ob izgradnji ostalih stanovanjskih stolpičev na tem območju in

ga zato navedena urbanistična dokumentacija ohranja.

Namembnost stanovanjskih stolpičev se ne spreminja, nekoliko bo spremenjena le struktura stanovanj in sicer so po idejnih projektih predvidena v vsakem stolpiču naslednja stanovanja: pet dvoipol sobnih, pet dvosobnih z dvema kabinetoma, pet dvosobnih, pet enoipol sobnih, štiri enosobna stanovanja in štiri garsonjere.

PRAVOČASNIH PRIPOMB NI BILO

Na 44. seji zbora združenega dela je delegat kmetijske delegacije v razpravi o osnutku odloka o splošni prepovedi prometa z zemljišči, prepovedi parcelacije zemljišč, prepovedi graditve in sprememb zemljišč za zazidalni otok BS 203/4 Šentjakob izrazil željo kmetov s področja krajevne skupnosti Podgorica-Šentjakob, da bi ta zemljišča še naprej služila za potrebe kmetijstva. Dejal je, da bi se v primer pozidave teh zemljišč pojavil problem obstoja nekaterih kmetij, zato je pozval, naj bi to zemljišče obdržali za potrebe kmetijstva.

● Komite je v odgovoru, ki je bil objavljen v majski številki Zbora delegatov, razložil, da je bila površina omenjenega zazidalnega otoka s prostorskim delom družbenega načrta opredeljena kot kmetijska. Pri odločitvi, da se ta zemljišča nameni za gradnjo, je bilo upoštevano predvsem dejstvo, da je velik del te zemlje manj primeren za kmetijstvo.

Osnutek prostorskega dela družbenega načrta občine je bil v javni razpravi od maja do oktobra 1981, vendar v tem roku nista dali nanj niti krajevna skupnost Podgorica-Šentjakob niti kmetijska delegacija nobene pripombe. Ker pa se je že pred tem strinjala s spremembo namembnosti tega zemljišča tudi kmetijska zemljiška skupnost naše občine, so na komiteju za družbenoekonomsko odnose menili, da se vsi prizadeji strinjajo s takšno odločitvijo.

Ob urejanju zakupnih odnosov na območju Beričevega pa so na komiteju predlagali, naj sozd Emona delovna organizacija Agroemona tozdr Poljedelstvo – Govedoreja upošteva tudi potrebe tistih kmetov, ki jim bo s pozidavo BS 203/4 dokončno odvzeta možnost obdelave zemljišč na območju te nove soseske.

JUBILEJ CENTRA ZA SOCIALNO DELO

Dvajset let za človeka in njegove tegobe

V naši občini imamo slavljenca, ki bo 8. junija imel dvajset let. Pozna ga veliko ljudi – otroci, mladina, odrasli in ostareli. Poznajo ga vsi tisti, ki so zaradi raznovrstnih življenjskih okoliščin zašli v stisko, v kateri se sami ne znajdejo in iz katere sami ne morejo. Da bi se rešili stiske se zatekajo po pomoč k našemu slavljenču, ki mu je ime Center za socialno delo. Ob njegovem rojstvu, 8. junija 1962, je dobil ime Zavod za socialno delo občine Bežigrad.

RAZVOJNA POT

Ena od začetnih nalog, ki se je lotil Zavod za socialno delo je bila ugotoviti kakšne vrste socialni problemi se pojavljajo v občini in kakšni ukrepi so potrebni za njihovo reševanje. Dve leti je zavod zbiral podatke, urejal evidenco in vmes reševal tudi problem posameznika. Ob spoznanju pa, da samo z evidenco in s skrbjo za posameznika ne bo moč reševati obsežne socialne problematike, je Zavod ubral bolj učinkovito pot. Posvetil se je preventivi in analitični službi, s čimer je dosegel skokovit napredek. Po njegovi zaslugi se je razvila in krepila socialna dejavnost v šolah, krajevnih skupnostih in tudi v gospodarskih in družbenih organizacijah. Z njegovim posredovanjem so nameščali v šolah in pozneje tudi v krajevnih skupnostih in gospodarskih organizacijah socialne delavce.

To pa ni bila vsa dejavnost Zavoda v njegovih začetkih. Že ob ustanovitvi so mu bile z zakoni določene naloge, na podlagi katerih je sprejel v skrb osebno in vedenjsko moteno mladino, moralno in socialno ogrožene družine (vključno alkoholizem), nadalje rejništvo ter skrb za probleme nepopolnih družin. Leto dni zatem je prevzel še skrbniške zadeve in 1965. leta varstvo odraslih, to je varstvo ostarelih in varstvo odpuščenih obsojencev. Povrh pa še upravne zadeve s področja socialnega varstva, razen zadev vojaških vojni invalidov in borcev NOB.

MARSIKAJ SE JE SPREMENIL

Leta so tekla. V družbeno ekonomskih odnosih se je marsikaj spremenilo in spremenilo se je tudi ime Zavoda. Z

nastankom samoupravnih interesnih skupnosti je bil preimenovan v Center za socialno delo, kot strokovna služba skupnosti socialnega skrbstva. Ker Center izpolnjuje pogoje 320. člena zakona o združenem delu, je sedaj enovita izvajalska organizacija združenega dela socialnega skrbstva občine.

Kže le v skupih besedah nanim, dejavnostim so se v nadaljnjih letih pridružile še nove. Pred tremi leti je Center »odprl«, prav tako z zakonom določeno, novo področje dela – predzakonsko in zakonsko svetovanje ter pravne poskuse. Tudi tega dela so se delavci Centra lotili z vso strokovno odgovornostjo in z metodami, kakršne so nujne pri obravnavi človeka in njegovih notranjih stisk. Kakšen je obseg tudi tega dela povedo le-te številke: samo v lanskem letu je bilo kar zadeva širše predzakonsko svetovanje obravnavanih 285 primerov, prvih stikov je bilo 535, poskusnih sprav v postopku za razvezo zakona pa 189, od katerih jih je uspelo 24. Urejanje odnosov v družini pa je bilo opravljeno v 142 primerih.

Dvajset let delovanja neke

ustanove je dolga doba. Vsega, kar je Zavod in pozneje Center za socialno delo opravil v teh letih ni moč zajeti v kratkem časopisnem sestavku. Morali bi napisati zajeto knjigo, ki bi v besedah in številkah opisala vse njegovo, za našo družbo tako koristno delo, ki bi opisala tudi delo posameznega delavca – od socialnega pa do psihologa, zdravnika, pravnika in analitika. Bila bi to tudi knjiga silnih tegob in stisk, ki jih prinaša življenje.

POSEBNA SKRB STAROSTNIKOM

Gospodarske težave današnjega časa prinašajo nove socialne probleme in s tem se kopiči tudi delo Centra. V občini je tudi čedalje več starostnikov, mnogi med njimi so ostali brez svojcev, osamljeni in nemočni. In prav ostarelim ljudem bodo delavci Centra tako kot so v preteklosti tudi vnaprej (in še bolj) povečali pozornost. Poskrbeli bodo, da bi z organizirano nego in oskrbo kar se da dolgo živeli v okolju, v katerem so ustvarjali in mnoga leta živeli. To skrb ima Center za socialno delo v svojem programu trikrat poudarjeno.

EDA KOMAVLI

V spomin

KOMANOVI MAMI

Zapustila nas je Komanova mama. Ni dočakala 15. junija, svojega 90-rojstnega dne, da bi ji zapeli pesem, ki si jo je tako želela. Alojzija Koman je bila rojena v Stomažu pri Ajdovščini v revni 6-članski družini. Zato si je morala že z 12. leti služiti svoj kruh pri premožnejših družinah v Trstu. S 14. letom se je zaposlila kot delavka v takratni predilnici v Ajdovščini. Na tem delu Krasa, kjer so potekali boji v prvi svetovni vojni, je spoznala svojega moža Ivana iz Smlednika, ki je bil nižji sanitetni častnik.

Leta 1924, so se preselili na Ježico. Mož Ivan, izučeni tesar, se je vključil v napredno delavsko gibanje. Bil je v strokovnem sindikatu in od leta 1938, ko so pod vodstvom KPS ustanovili delavsko kulturno umetniško društvo Vzajemnost pa do prepovedi v decembru 1940, je bil predsednik društva. Alojzija je bila nezamenljiva opora svojemu možu, vidnemu borcu za delavske pravice. Najdemo jo med udeleženci zleta Svoboda v Celju leta 1935, med člani delavskega prosvetnega društva Vzajemnost na Ježici in med udeleženci protidržajniške akcije pred ježenskim županstvom leta 1940. Tega leta so aretirali moža kot »nevarnega levčarja« in ga odpeljali v jugoslovansko koncentracijsko taborišče v Ivanjico.

Sledila so leta okupacije. Poziv KPS in OF k uporabi je našel celo družino pripravljeno. Mož Ivan je nadaljeval s političnim delom med delavci v sindikatih pri organiziranju OF in delavske enotnosti, otroci pa med mladino.

Začele so se prve akcije: trosenje letakov, pisanje parol in vedno bolj zahtevnejše sabotažne akcije. Alojzija je z materinsko skrbjo spremljala te akcije in čedalje bolj prevzemala nase odgovornost, bedela na straži, ko so imeli sestanke in nosila propagandni material na dogovorjena mesta. Naredila je vse kar bi mladincem olajšalo delo; zanj ni bilo nobeno delo pretežko. Tudi, ko so ji tri člane družine Italijani zaprli, je z delom nadaljevala.

Hudo jo je prizadelo, ko je bil tik pred odhodom v partizane v novembru 1941. zaradi izdajstva aretiran sin Stane in odpeljan v internacijo. Stane je kasneje pobegnil in se vključil v NOV. Sledile so nenehne hišne preiskave. Morala je vzdržati najrazličnejša ponižanja, zasramovanja, zastraševanja in zaslisevanja. Marca 1942. je odšel v partizane tudi sin Janko, ki je junško padel v bojih ob pohodu XIV. divizije na Stajersko. Komanova mama je delala naprej s povečano vnemo. Skromna, pošena in polna srčne kulture je imela pri ljudeh vsestransko zaupanje, še posebno pri delu med ženami. Pod njenim vplivom in zaupanjem so žene zbirale finančna sredstva, oblačila in obutev, pletle nogavice, skrbele pa tudi da so otroci aktivistov in ilegalcev dobivali mleko.

Junija 1944. je Alojzija doživela najtežje dneve v svojem življenju. Okupatorji so jo aretirali, pa tudi hčerko Mimico in moža ter jih ločeno odpeljali v internacijo. Doma je ostal samo 14-letni sin Silvo, ki je delal v mladinski organizaciji, zanj pa so skrbeli sosede.

Po osvoboditvi je sama prevzela skrb za družino, ker so ji moža ubili v internaciji. Zopet se je posvetila delu in nalogam zlasti v AFŽ, kjer je postala članica četrtnega odbora. Bila je aktivna politična delavka vse do visoke starosti, ko je še vedno delala pri Rdečem križu in v društvu upokoencev.

Vsi, ki smo jo poznali, se je bomo spominjali kot žene in matere, ki je svojo nacionalno in revolucionarno zavest potrjevala že od mladih nog. Občudovali smo jo, ko je z velikim zanimanjem tudi zadnja leta svojega življenja spremljala vsa dogajanja in se veselila naših delovnih uspehov. Njeno zaupanje v nas in našo družbo nam bo ostalo globoko v srcih.

D. R.